

čanským od firmy v tom onom vzhledu se uchylujícím. Toto vše shoduje se pak s naukou, tak s praxí čl. 275, odstavec druhý obch. zák. a jak vidno, i s jeho zněním a duchem. Užijeme-li toho na daný případ, seznáme, že právní presumpce, že směnky podepsány byly v provozování obchodu, není nijak vyvrácena. Ony jsou vydány na firmu S. N. (na adresu »Fa. S. N.«) v K., což přímo svědčí na obchod. Jediná námitka pak byla, že akceptovány jsou podpisem »S. N.«, což je občanská zkratka jména Sigmund N., kdežto firma měla dle rejstříku znamenána býti »Sigmund N.« (nyní »Zikmund N.«), což ale, jak řečeno, samo protidůkaz tvořiti nemůže. Svědci a spisy, na něž se dovolatel odvolával a odvolává, musí tu zustati vůbec bez zřetele (arg. čl. 275, 2 »z nich samých«).

Čís. 1588.

Nepřípustnost pořadu práva pro žalobu, již obec jako representantka veřejnosti domáhá se práva výkonu služebnosti po pozemku jako cesty veřejné.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, R I 339/22.)

Žalující obec domáhala se soudního výroku, že jí jakožto reprezentantce veřejnosti přísluší proti žalovaným po jejich stavební parcele právo chůze a jízdy a že žalovaní porušili tuto služebnost tím, že při vjezdu a výjezdu svého dvora na obou koncích postavili po 2 pilířích tak, že nyní jest znemožněno projížděti s povozy a cesty užívati. Žalovaní vznesli námitku nepřípustnosti pořadu práva, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. Důvody: Názoru soudu první stolice, že strana žalující domáhá se žalobou zachování veřejné cesty po stavební parcele a odstranění závad tomu překážejících, že otázky tyto jsou záležitostmi správními, o nichž rozhodovati přísluší jen úřadům správním, a nikoliv soudu, nelze přisvědčiti. Podle § 28 čís. 3 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. a §§ 4 a 12 zákona ze dne 12. srpna 1864, čís. 46 z. zák. náleží obecním úřadům a správním orgánům jim nadřízeným, by dbaly toho, tedy by také činily opatření a rozhodnutí, by cesty jakéhokoliv druhu, které slouží veřejnému spojení, neodnímaly se tomuto svému účelu. Proto také jsou povolány určití, zda užívá se některé cesty nebo některého pozemku k účelům cest veřejných. Zjištěním těchto okolností a rozhodnutím této otázky jest ovšem vyčerpána působnost správního úřadu, rozhodovati o otázce, jest-li majetkem soukromým pozemek, jehož se k tomuto účelu užívá, spadá mimo působnost úřadů správních. Pozemek, po kterém sporná cesta jde, jest příslušenstvím mlýna, tedy soukromým vlastnictvím a toto vlastnictví uznáním služebnosti cesty obmeziti se může jen na základě soudního nálezu. Přihlíží-li se však k poměru, v jakém jest vlastník věci naproti korporaci, která hájí zájmy pospolitého užívání věci, náleží poměr ten v obor práva soukromého. Nechť jde o otázku, komu náleží vlastnictví věci neb o otázku, je-li věc stížena ve prospěch dotčené korporace služebností užívání, vždy jde o otázky, které výhradně jest posuzovati dle zásad práva soukromého (§§ 529 a 372 obč. zák.). Rekursní soud jest tudíž toho názoru, že otázka, přísluší-li žalující obci právo služebnosti mlýnem žalovaných, nabyla-li žalující obec služebnosti vydrže-

ním čili nic, spadá toliko do oboru práva soukromého, a jednati a rozhodovati o takovýchto otázkách jsou příslušnými toliko soudy, nikoliv úřady samosprávné.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dle jedině směřodátné žalobní prosby domáhá se žalobkyně vydání rozsudku, že jí jako reprezentantce veřejnosti přísluší právo služebnosti jízdy a chůze mlýnem (po stavební parcele), žalovaným nesporně vlastnický patřícím, jakožto po cestě veřejné, tvrdíc, že práva toho k této cestě jakožto cestě veřejné nabyta jako reprezentantka veřejnosti více než třicetiletým užíváním se strany veškeré veřejnosti, že služebnost tu nelze omeziti pouze na občany v B., nýbrž že cesta musí zůstat vyhrazena k užívání komukoliv. Z těchto důvodů žalobních jest zřejmo, že, byť i žalobkyně formálně domáhala se snad na žalovaných soukromoprávního uznání zmíněného práva služebnosti jízdy a cesty, že ve skutečnosti jde jí o prohlášení zmíněné cesty za veřejnou. Poněvadž pro posouzení právního nároku, hlavně ohledně otázky příslušnosti, není směřodátnou forma žaloby, nýbrž údaje strany (§ 41 druhý odstavec j. n.) a hlavně účel, jehož chce strana dosáhnouti, jest patrno, že v případě tomto nejde o soukromoprávní služebnost jízdy a chůze, nehledě ani k tomu, že nemůže přece býti ponecháno straně na vůli, by žádání své odívala do formy žaloby, aby dosáhla pořadu práva tam, kde tento jest vyloučen. To platí o celé prosbě žalobní tedy i pokud se týče odstranění rušení služebnosti, neboť to jest jen důsledkem práva, jehož se žalobkyně domáhá. Poněvadž, jak dovoďeno, nejde o služebnost práva soukromého, nýbrž o prohlášení cesty za veřejnou, bylo o dovolacím rekursu žalovaných rozhodnuto tak, jak se stalo.

Čís. 1589.

Přípustnost pořadu práva pro nárok o náhradu škody proti obci, jež opomenula opatřiti uliční vykopávku předepsaným výstražným znamením.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, R I 355/22.)

Žalobce domáhal se na žalované obci náhrady škody, jež mu vzešla tím, že vjel v noci s automobilem v ulici žalované obce do otevřené hlubiny, v zemi vykopané, jež nebyla výstražnou svítilnou opatřena, ač žalovaná obec sama kanalizační práce v ulici této prováděla, ale hlubinu neoznačila, ani nedala kontrolovati, zda obecní zřízení konají své povinnosti. Proti žalobě vznesla žalovaná obec námitku nepřipustnosti pořadu práva, jíž soud první v Praze vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Žalobce opírá svůj nárok zejména o to, že, ač trestní zákon stanoví tresty pro případ nedodržení určitých opatrností v §§ 336 a 422 tr. zák. předepsaných, žalovaná obec nedala uliční stavbu večer osvětliti. Žalovaná obec navrhla odmítnutí žaloby pro nepřipustnost pořadu práva, ježto ve skutečnosti vytýká se obci, že nekonala řádně místní policii uloženu obci v § 28 obecního zřízení. Také soudce jest toho náhledu, že žalobní nárok má hlavní důvod v zanedbání řádného konání místní policie,